Lietas arhīva Nr. K69-0751-24/19
ECLI:LV:KURT:2024:1106.19210465024.1.S

Kurzemes rajona tiesa
SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Saldū 2024.gada 6.novembrī

Tiesa šādā sastāvā: tiesnese Ilze Apse,
piedaloties prokurorei Agnijai Mičulei-Kirkovaldei,
zvērinātai advokātei Lindai Elsberģei,

atklātā tiesas sēdē iztiesāja krimināllietu /pers. A/, personas kods /personas kods/, apsūdzībā pēc Krimināllikuma 168.[1]panta.

Aprakstošā daļa

[1] /pers. A/ ļaunprātīgi nepildīja nolēmumu par aizsardzību pret vardarbību.

Ar Kurzemes rajona tiesas 2024.gada 12.septembra lēmumu lietā Nr.3-12/13079/24 (turpmāk – tiesas lēmums) /pers. A/ noteikti pagaidu aizsardzības pret vardarbību līdzekļi, tostarp, aizliegums atgriezties un uzturēties mājoklī /adrese/, kurā pastāvīgi dzīvo /pers. B/, un aizliegums satikties ar /pers. B/ un uzturēt ar viņu fizisku vai vizuālu saskari. Ar minēto tiesas lēmumu /pers. A/ iepazīstināts 2024.gada 13.septembrī un vienlaicīgi brīdināts, ka lēmuma ļaunprātīgas neizpildes gadījumā iestāsies kriminālatbildība.

Neskatoties uz tiesas noteiktajiem aizliegumiem, zinot par kriminālatbildību tiesas lēmuma nepildīšanas gadījumā, /pers. A/ pārkāpa noteiktos aizliegumus - būdams alkohola reibumā, laika posmā no 2024.gada 18.oktobra līdz 20.oktobrim, izmeklēšanā precīzi nenoskaidrotos laikos, periodiski atgriezās un uzturējās mājoklī /adrese/, savukārt 2024.gada 21.oktobrī pa dienu, precīzi nenoskaidrotā laikā, bet ne vēlāk kā plkst.17.13, atgriezās mājoklī /adrese/, un uzturējās tajā līdz plkst.17.30, kad ieradās policijas darbinieki un viņu aizturēja. /pers. A/ 2024.gada 21.oktobrī, uzturoties mājoklī /adrese/, /pers. B/ klātbūtnē uzvedās agresīvi, mētāja dažādus sadzīves priekšmetus, salauza krēslu un izteica draudus /pers. B/ un viņa sievai, tādējādi uzturot ar /pers. B/ vizuālu un fizisku saskari.

Ar šādām darbībām /pers. A/ izdarīja noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 168.[1]pantā.

Motīvu daļa

[2] Tiesas sēdē apsūdzētais /pers. A/ sevi par vainīgu viņam izvirzītajā apsūdzībā atzina pilnībā, neapstrīdēja noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas faktiskos apstākļus un kvalifikāciju. Apsūdzētais pieteica lūgumu neveikt lietā pierādījumu pārbaudi.

[3] Tiesa, izskaidrojot procesa dalībniekiem pierādījumu pārbaudes neizdarīšanas procesuālo būtību un sekas, tas ir, ka šādu spriedumu apelācijas kārtībā var pārsūdzēt tikai daļā par tiesas piespriesto sodu vai sakarā ar pieļautiem procesa pārkāpumiem, saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 499.pantu nolēma neveikt pierādījumu pārbaudi, jo tai pēc krimināllietas materiālu pārbaudes nav šaubu par apsūdzētā vainu un apsūdzētā darbības ir kvalificētas pareizi.

[4] Tiesa atzīst par pilnībā pierādītu, ka apsūdzētais /pers. A/ ļaunprātīgi nepildīja nolēmumu par aizsardzību pret vardarbību un viņa darbības ir pareizi kvalificētas pēc Krimināllikuma 168.[1]panta.

Saskaņā ar Krimināllikuma 7.panta trešo daļu /pers. A/ izdarītais noziedzīgais nodarījums klasificējams kā mazāk smags noziegums.

Saskaņā ar Krimināllikuma 47.panta otro daļu par apsūdzētā /pers. A/ atbildību mīkstinošu apstākli atzīstama vaļsirdīga savas vainas atzīšana un izdarītā nožēlošana.

Saskaņā ar Krimināllikuma 48.panta pirmās daļas 12.punktu /pers. A/ atbildību pastiprina apstāklis, ka noziedzīgais nodarījums izdarīts alkohola ietekmē.

Tiesas sēdē, pārbaudot apsūdzētā /pers. A/ personu raksturojošos datus, noskaidrots, ka apsūdzētais vairākkārt tiesāts, tai skaitā divas reizes par analoga noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, pēdējo reizi ar Dienvidkurzemes prokuratūras prokurora 2024.gada 18.oktobra priekšrakstu par sodu atzīts par vainīgu Krimināllikuma 168.[1]pantā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un sodīts ar probācijas uzraudzību uz 1 gadu, sods nav izciests (*lietas 29.-31., 33.-34.lapa un Tiesu informācijas sistēmā pieejamā informācija*).

Tiesas sēdē apsūdzētais izteica nožēlu par izdarīto, norādīja, ka strādājot gadījuma darbus, nopelnot ap 700 EUR mēnesī. Tiesas uzlikto lēmumu par pagaidu aizsardzības līdzekļa piemērošanu pārkāpis, jo pēc atbrīvošanās no ieslodzījuma vietas, neesot bijis kur nakšņot, tādēļ gājis mājās. Apņēmies minēto lēmumu turpmāk ievērot.

[5] Krimināllikuma 168.[1]panta sankcijā paredzēts brīvības atņemšanas sods uz laiku līdz trim gadiem vai īslaicīga brīvības atņemšana, vai probācijas uzraudzība, vai sabiedriskais darbs, vai naudas sods.

Tiesai ir pienākums noteikt vainīgajai personai tiesisku, pamatotu un taisnīgu sodu saskaņā ar Krimināllikuma 46.pantā norādītajiem soda noteikšanas vispārīgajiem principiem, ievērojot Krimināllikuma 35.pantā noteikto soda mērķi. Tiesai nav pienākuma ikreiz noteikt vainīgajam visvieglāko likumā paredzēto sodu, piemērojot visus iespējamos labvēlīgos likuma nosacījumus (*Augstākās tiesas 2018.gada 19.jūnija lēmums lietā Nr. SKK-J-348/2018*).

No Krimināllikuma 35. un 46.panta jēgas izriet, ka soda mērķis ir panākt, lai notiesātais un citas personas pildītu likumus un atturētos no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas, aizsargāt sabiedrības drošību, atjaunot taisnīgumu, un šī mērķa sasniegšanai sodam ir jābūt taisnīgam-atbilstošam nodarījuma

smagumam un vainīgā personībai. Nosakot sodu ir jānovērtē ar likumu aizsargātās intereses apdraudējuma raksturs un radītās sekas, vainīgā personība.

Likumdevējs, kuram valsts deleģējusi veidot savu sodu politiku, paredzot krimināltiesību normas sankcijā to vai citu sodu, ir noteicis to adekvāti noziedzīgā nodarījuma kaitīguma pakāpei konkrētajā sabiedrības attīstības formā, lai vērstos pret likumīgi aizsargāto interešu apdraudējumu. Tiesai jāievēro samērīguma princips-labumam, ko sabiedrība iegūs ar ierobežojumiem, kas uzlikti adresātam, ir jābūt lielākam nekā viņa tiesību vai tiesisko interešu ierobežojumam.

Ņemot vērā to, ka apsūdzētais /pers. A/ agrāk tiesāts, tostarp divas reizes par analogu noziedzīgu nodarījumu izdarīšanu, jaunu noziedzīgu nodarījumu izdarījis neizciesta soda laikā, kas raksturo /pers. A/ nihilistisko attieksmi pret likumu ievērošanu. Norādītais liecina, ka /pers. A/ nav izdarījis attiecīgus secinājumus priekš sevis, nav labojies, apsūdzētajam iepriekš piemērotie sodi nav veicinājuši Krimināllikuma 35.panta mērķa sasniegšanu, tas ir, panākt, lai notiesātais pildītu likumus un atturētos no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas, tiesa atzīst, ka sods /pers. A/ nosakāms īslaicīgas brīvības atņemšanas veidā un šāds soda veids atzīstams par taisnīgu, individualizētu, atbilstošu izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturam, radītajam kaitējumam un apsūdzētā personībai.

Tiesa, nosakot īslaicīgu brīvības atņemšanu, ņem vērā, ka saskaņā ar Krimināllikuma 46.panta ceturto daļu brīvības atņemšanas sodu par mazāk smagu noziegumu piemēro, ja soda mērķis nav sasniedzams, nosakot kādu no attiecīgā panta sankcijā paredzētajiem vieglāka soda veidiem. Tiesas ieskatā, vieglāks soda veids neietekmēs apsūdzētā uzvedības un attieksmes pret likumu ievērošanas maiņu.

Tiesa ņem vērā Krimināllikuma 168.[1]pantā paredzētā noziedzīgā nodarījuma raksturu, proti, sabiedrisko bīstamību, uz ko norāda likumdevēja rīcība, veicot grozījumus Krimināllikumā, no kriminālpārkāpuma šo noziedzīgo nodarījumu ierindojot mazāk smagu noziegumu kategorijā.

Krimināllikuma 168. [1]pantā ietvertais noziedzīgais nodarījums apdraud personas

neaizskaramības intereses, tiesības būt pasargātai no jebkāda veida vardarbības no savstarpēji saistītu personu puses. Noziedzīgā nodarījuma objektīvā puse izpaužas kā bezdarbība–nolēmuma par aizsardzību pret vardarbību ļaunprātīga nepildīšana. Noziedzīgā nodarījuma subjekts ir persona, kurai ar tiesas nolēmumu noteikts viens vai vairāki pagaidu aizsardzības līdzekļi pret vardarbību. No subjektīvās puses tas ir tīšs nodarījums, ko raksturo tiešs nodoms, proti, vainīgais apzinās savas bezdarbības kaitīgumu un to apzināti pieļauj.

Nosakot konkrētu īslaicīgas brīvības atņemšanas soda termiņu, tiesa ņem vērā apsūdzētā attieksmi pret izdarīto un lietā konstatētos atbildību mīkstinošo un atbildību pastiprinošo apstākli. Tiesa atzīst, ka nav nepieciešama ilgstoša /pers. A/ izolācija no sabiedrības, lai pēc iespējas drīzākā laikā viņam dotu iespēju atgriezties brīvībā un laboties, pierādīt sev un sabiedrībai, ka spēj dzīvot likumpaklausīgu dzīvi.

Pretēji valsts apsūdzības viedoklim, tiesa atzīst, ka brīvības atņemšanas sods /pers. A/ nosakāms īslaicīgas brīvības atņemšanas. Tiesas ieskatā šāds soda mērs būs atbilstošs noziedzīgā nodarījuma raksturam un radītajam kaitējumam. Ar šādu soda mēru tiks sasniegts Krimināllikuma 35.pantā noteiktais soda mērķis. Atbilstoši Krimināllikuma 35.panta otrajā daļā ietvertajam, soda mērķis aptver gan sabiedrības aizsardzības, taisnīguma atjaunošanas un sodīšanas funkcijas, gan sodīto personu resocializācijas aspektu ar nolūku kopumā panākt, lai notiesātais un citas personas pildītu likumus un atturētos no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas. Sodam piemīt personu audzināšanas un morālo vērtību stiprināšanas funkcija, kas ievērojama katrā gadījumā, lemjot par piemēroto sodu un tā izpildes veidu. Lai atjaunotu taisnīgumu kriminālsodam nav jābūt nesamērīgi bargam, soda bargums neveicina soda mērķa sasniegšanu.

Tiesa ņem vērā apstākli, ka ilgstoša apsūdzētā, kurš ir darbspējīgā vecumā atrašanās apcietinājumā nesekmēs apsūdzētā resocializēšanos. Tāpat, nosakot soda mēru, bez ievērības nav atstājama arī atbildību mīkstinoša apstākļa konstatēšana. Tomēr atbilstoši tiesu praksē nostiprinātajai atziņai atbildību pastiprinošu apstākļu esība ir pamats bargāka soda piemērošanai salīdzinājumā ar sodu, kāds būtu piespriežams, šādus apstākļus nekonstatējot, un to esība pati par sevi liedz tiesai noteikt panta sankcijā paredzēto minimālo sodu.

Tiesa pievienojas judikatūrā nostiprinātajai atziņai, ka nesamērīgi mīksta soda noteikšana neveicina soda prevencijas uzdevuma izpildi, jo nenostiprina ne vainīgās personas, ne citu personu pārliecību par nepieciešamību pildīt likumus un atturēties no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas (*skat. Augstākās tiesas Senāta 2011.gada 8.jūnija lēmumu lietā Nr.SKK-24/2011, Augstākās tiesas Krimināllietu departamenta 2014.gada 30.septembra lēmumu lietā Nr.SKK306/2014, Augstākās tiesas Krimināllietu departamenta 2015.gada 21.decembra lēmumu lietā Nr.SKK – 743/2015*). Nesamērīgi mīksta soda noteikšanas gadījumā vainīgā persona netiks pakļauta soda piespiedu ietekmei un ar to saistītajiem ierobežojumiem tādā mērā, kas atbilstu izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturam un radītajam kaitējumam, kā arī vainīgā personībai.

Tiesa atzīst, ka, nosakot apsūdzētajam par Krimināllikuma 168.[1]pantā paredzētā nozieguma izdarīšanu īslaicīgu brīvības atņemšanu 3 mēnešus, tiek pilnībā ievērots soda individualizācijas princips skatāmajā lietā, kas ir samērīgs un atbilst sabiedrības un arī pārkāpēja interesēm, maksimāli sekmēs kriminālsoda mērķu sasniegšanu, kā arī liks apsūdzētajam stāties uz labošanās ceļa.

Galīgais sods /pers. A/ nosakāms saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta piekto daļu, proti, noteiktajam sodam pilnībā pievienojot sodu pēc Dienvidkurzemes prokuratūras prokurora 2024.gada 18.oktobra priekšraksta krimināllietā Nr./numurs/ un galīgais sods /pers. A/ nosakāms-īslaicīga brīvības atņemšana uz 3 mēnešiem un probācijas uzraudzība uz 1 gadu 6 mēnešiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta piekto daļu soda izciešanā /pers. A/ ieskaitāma izciestā soda daļa pēc 2024.gada 18.oktobra priekšraksta par sodu-aizturēšana no 2024.gada 25.septembra plkst.18.08 līdz 2024.gada 27.septembra plkst.12.10 un no 2024.gada 29.septembra plkst.20.15 līdz apcietinājumam un apcietinājumā pavadītais laiks no 2024.gada 1.oktobra līdz 2024.gada 18.oktobrim, tas ir, 22 brīvības atņemšanas dienas, kas atbilst 44 probācijas uzraudzības dienām.

Saskaņā ar Krimināllikuma 52.panta ceturto daļu brīvības atņemšanas soda izciešanā /pers. A/ ieskaitāms aizturēšanā un apcietinājumā pavadītais laiks no 2024.gada 21.oktobra.

[7] Drošības līdzeklis-apcietinājums-/pers. A/ atstājams līdz spriedums stājas spēkā vai brīvības atņemšanas sods ir izciests.

[8] Saskaņā ar Krimināllikuma 52.panta 2.[3]daļu sods – probācijas uzraudzība – izpildāms patstāvīgi pēc brīvības atņemšanas soda izpildes. Soda izpildi uzdodot Valsts probācijas dienestam.

Saskaņā ar Latvijas Sodu izpildes kodeksa 138.[2]panta 2.punktu /pers. A/ nosakāms pienākums ierasties Valsts probācijas dienesta teritoriālajā struktūrvienībā atbilstoši deklarētajai vai faktiskajai dzīvesvietai nākamajā darba dienā pēc atbrīvošanas no brīvības atņemšanas iestādes.

[9] Kriminālprocesā /pers. A/ aizstāvību realizēja zvērināta advokāte Linda Elsberģe (*lietas 27., 28., 49.lapa*), kurai saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 84.panta otro daļu, 367.panta pirmās daļas 4.punktu, pienākas atlīdzība par veikto darbu 245 EUR, kas izmaksājama no valsts līdzekļiem un piedzenama par labu valstij no apsūdzētā.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 368.panta astoto daļu procesuālo izdevumu labprātīgai atlīdzināšanai /pers. A/ nosakāms 30 dienu termiņš no sprieduma spēkā stāšanās dienas, nosakot, ka samaksu apliecinoši dokumenti iesniedzami Kurzemes rajona tiesā.

[10] Lietiskais pierādījums-CD-R disks ar uz vienoto ārkārtas palīdzības izsaukuma tālruni veiktā zvana audio ierakstu saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 135.panta otrās daļas nosacījumiem uzskatāms par dokumentu un glabājams krimināllietā.

[11] Lietā nav kaitējuma kompensācijas un mantas, kurai uzlikts arests.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz minēto un saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 520. un 530.pantu, tiesa

nosprieda

/pers. A/ atzīt par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 168.[1]pantā un sodīt ar īslaicīgu brīvības atņemšanu uz 3 (trim) mēnešiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta piekto daļu noteiktajam sodam pilnībā pievienot sodu pēc Dienvidkurzemes prokuratūras prokurora 2024.gada 18.oktobra priekšraksta krimināllietā Nr./numurs/ un galīgo sodu /pers. A/ noteikt īslaicīgu brīvības atņemšanu uz 3 (trim) mēnešiem un probācijas uzraudzību uz 1 (vienu) gadu 6 (sešiem) mēnešiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta piekto daļu soda izciešanā ieskaitīt izciesto soda daļu pēc 2024.gada 18.oktobra priekšraksta par soduaizturēšanu no 2024.gada 25.septembra plkst.18.08 līdz 2024.gada 27.septembra plkst.12.10 un no 2024.gada 29.septembra plkst.20.15 līdz apcietinājumam un apcietinājumā pavadīto laiku no 2024.gada 1.oktobra līdz 2024.gada 18.oktobrim, tas ir, 22 (divdesmit divas) brīvības atņemšanas dienas, kas atbilst 44 (četrdesmit četrām) probācijas uzraudzības dienām.

Saskaņā ar Krimināllikuma 52.panta ceturto daļu brīvības atņemšanas soda izciešanā /pers. A/ ieskaitīt aizturēšanā un apcietinājumā pavadīto laiku no 2024.gada 21.oktobra.

Drošības līdzekli-apcietinājumu-/pers. A/ atstāt līdz spriedums stājas spēkā vai brīvības atņemšanas sods ir izciests.

Saskaņā ar Krimināllikuma 52.panta 2.[3]daļu sodu – probācijas uzraudzība – izpildīt patstāvīgi pēc brīvības atņemšanas soda izpildes. Soda izpildi uzdot Valsts probācijas dienestam.

Saskaņā ar Latvijas Sodu izpildes kodeksa 138.[2]panta 2.punktu /pers. A/ jāierodas Valsts probācijas dienesta teritoriālajā struktūrvienībā atbilstoši deklarētajai vai faktiskajai dzīvesvietai nākamajā darba dienā pēc atbrīvošanas no brīvības atņemšanas iestādes.

Piedzīt no /pers. A/ par labu valstij procesuālos izdevumus-aizstāves darba samaksu 245 EUR (divi simti četrdesmit pieci *euro*).

Procesuālo izdevumu labprātīgai atlīdzināšanai /pers. A/ noteikt 30 dienu termiņu no sprieduma spēkā stāšanās dienas, nosakot, ka samaksu apliecinoši dokumenti iesniedzami Kurzemes rajona tiesā.

CD-R disku ar uz vienoto ārkārtas palīdzības izsaukuma tālruni veiktā zvana audio ierakstu-glabāt krimināllietā.

Spriedumu daļā par sodu vai sakarā ar pieļautiem procesa pārkāpumiem var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Kurzemes apgabaltiesā 10 (desmit) darbdienu laikā, sūdzību vai protestu iesniedzot Kurzemes rajona tiesā.

Pilns spriedums pieejams 2024.gada 29.novembrī.

Tiesnese I.Apse